

П О Л И Е

пептръ

МИШТЕ, ИШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 42.

Duminescă 13. Octomvrie.

1840.

PARALELISMU.

ДНТРЕ ЛІМБА РЪМЪНЪ ШИ ІТАЛІАНЪ.

Дн пептръл 53 ал Къріерълѣ Ръмънск дін апѣл 1859 с'а възѣт зп діалог днтре зп Ръмън ші Італіан амъндої сътенї, амъндої фїї аї патрѣї ші фъръ алте кнпоцїнѣ де кѣт але обжетелор де зптъбіа тревзїнѣ. Ачесте доъ лїмбї саѣ маї бїне діалекте, сѣнт зна, ші п'аѣ алтъ деосевїре де кѣт ачеса че а пѣтѣт фаче кѣлтѣра дн чеа італіанъ прїн авторїї сѣї, ші прїн дрѣмъл че аѣ лѣат еї дн кѣлтѣра лїмбїї попорълѣї італіан. Фїреце кѣ Ръмънїї аѣ венїт дн Дачїа кѣ лїмба попорълѣї італіан, ші деосевїреа пропзїнѣїї че се веде дн деосевїтеле провїнѣїї але Ромънїеї саѣ Дачїеї нѣ есте алта де кѣт кѣ колонїїле Романе дн Дачїа п'аѣ фост дін зна ші ачесаши провїнѣїе а Італіеї. Кѣ мѣлт маї апроане ам фост ної Мѣптенїї де Молдавї; (кѣ каре тот д'азна ам фост дн де се комънкадїї), де кѣт Ромънїї дін Македонїа, ші кѣ тоате ачестеа ведем дн ачесте доъ пороаде маї ачелашї діалект саѣ пропзїнѣїе аспїра лѣї в, в, м, п, ф, дн г, γ, к, gn, х. Нѣ поате нїменї скоате де ачї де кѣт кѣ пороаделе італіене статорпї-

чїте дн Молдавїа ші Македонїа, аѣ фост саѣ дін ачесаши провїнѣїе а Італіеї саѣ дін провїнѣїї оаре-каре че ворвїа ачелашї діалект.

Ръмънїї дін Македонїа кѣ Ръмънїї де дїнкоачї де Дѣпѣре фоарте пѣцїнѣ реладїе аѣ авѣт днтре сїне, днтѣмплѣрїле лор аѣ фост алтеле кѣ але поастрѣ: не лїмба поастрѣ а пѣпѣдїто чеа славъ, ші зпгѣреаскѣ не а лор чеа гречеаскѣ, ші тѣрчеаскѣ, ної ам прїїмїт лїтерїле славе; еї челе гречешї; ш а л: Кѣ тоате ачестеа ведем кѣ амъндоъ пѣрѣїле, дін татъ дн фїїѣ аѣ пѣстрат ачелашї механїсм ал лїмбїї; де знде се vede кѣ тоцї кѣ ачелашї механїсм аѣ венїт дін Італіа, кѣ о асеменеа лїмбѣ ворвїа не атѣнчї тот породѣл Італіеї (дн кѣт пептръ чеаа че се атїнѣ де скелетѣл лїмбеї) ші деосевїреа лїмбеїї поастрѣ де чеа де атѣнчї а Італіеї, нѣ есте алта де кѣт чеаа че аѣ пѣтѣт addѣче нїще префачерї де доаъ мїї де апї апроане; ші деосевїреа лїмбїї поастрѣ де чеа Італіанъ лїтерарѣ дін зїоа де асѣзїї нѣ есте алта, де кѣт кѣ а поастрѣ а рѣмас дн стареа чеа д'нтѣїї не кѣт а пѣтѣт сѣ о цїе зп пород прїгонїт де соартѣ ші днтѣмплѣрї, ші чеа італіанъ ісвїтѣ пѣлѣ ла о време де тѣл-

теле пѣвѣлірі а ле барбарілор, а днченѣт де атѣтеа веакѣрі днкоачі а се кѣлтіва пріп азторіі ші поеціі сѣі. Аченціі скрііторіі зѣл 'а дат провинціалістемеле сале, алтѣл латіністемеле нѣстрате дн діалектѣл сѣѣ, ші тоціі днпрезвѣ с'аѣ сіліт а о фа-че ачеаа че есте дн зіоа де астѣзі, лімба Поезіеі, лімба Мѣзіціі, лімба Тасілор Метастазіілор, ш ч л.

De ne vom сѣі пѣлѣ ла Данте, vedem тѣлдіме де зічері дн лімба са, саѣ а веакѣлі сѣѣ, днтокмаі рѣтѣнеціі, прекѣт Іосо, фоко, ото, ш ч л. дн лок де Іуого, фуосо, номо дн зіоа де астѣзі. De се ва прімѣла чінева дн Італіа ва азлі тѣлдіме де пороаде прозвнцѣнд кѣрат рѣтѣнеце тоате зічеріме че аѣ дн сіне не и, не каре азторіі Італіані, ка сѣіші апропіе лімба де чеа класікѣ а Італіеі, 'а аѣ скімват дн о, спре пїлдѣ зічеріме: nome, fronte, monte, ponte, morgie, сѣнт пороаде дн Італіа че ле прозвнцѣ ка поі нуме, frunte, munte, punte, murire (везі ші Діксіонарѣл Італіан). Прозвнціа лѣі и, есте фоарте веке, ші нѣ о пѣтем сокоті ка о префа-чере а днтѣмплѣрілор че аѣ трекѣт пре-сте Ротѣніа 1).

1). Днсѣші дн лімба лацілѣзі vedem адеце префѣкѣндѣсе о дн и; адікѣ vedem кѣ чеаа че породѣл фѣчеа дн де овще, літераціі Італіеі векі о фѣчеа дн парте, ка сѣ фѣтѣ де монотоніе. Ачеастѣ скімваре а лѣі о, дн и, віче-верса, о vedem ші маі веке ла гречі: Іоніі зічеа μνος υστος дн лок де μνος υστος ші алтеле. Се щіе кѣ Троіеніі, ера зп аместек де гречі, дорі, ші Італіа де аміаза зі се зічеа Гречіа mare, знде лѣкѣзіа пороаде Іоне. Аша дар Троіеніі кѣ Енеас аѣ веніт дн Італіа кѣ лімба лор каре с'а фѣ-кѣт зпа кѣ лімба локѣлѣзі, че фѣчеа не о, и,

De ne vom сѣі дн аніі чеі маі депѣр-таціі, vedem лімба Французѣ саѣ галікѣ кѣ ші дн констрѣкціе ші дн ортографіе ші дн прозвнціа літерілор е маі апропіатѣ де чеа італіанѣ; vedem: teste, nostre ш ч л. дн лок де tête notre дн зіоа де астѣзі. Галіі дар н'аѣ зрмат алта де кѣт сѣіші факѣ о лімѣз дѣне а domnitoарелор лор Романі, каре се vede кѣ се прозвнціа фі-реце дн деосевіте кіпѣрі дѣне деосевітеле провинціі. Че діалект аѣ імітат Галіі? снѣче чіне се ва фі окѣпат деспре ачеаста; поі днсѣ vedem кѣ пінтр'ѣн днтѣмпін не інвоім кѣ дѣпшіі асѣпра прозвнціаціеі лѣі и, j, ші о. Дн тѣлте локѣрі поі не а латіп дн прозвнцѣт аі, прекѣт ante, ainte, fata, faima, rane, raine, sane, caine, ш ч л: дн тѣлте локѣрі іарѣ галіі дн прозвнцѣ асемеа аі: пре кѣт, amare, aimer, clarus, clair, paris, pair, ш ч л:

Не j, не каре Італіеніі, Молдавіі ші Ротѣніі дн Macedonia 'лаѣ трансформат саѣ дн прозвнцѣ ка ge, (и) Французіі ші поі Мѣзятеніі, Знгѣреніі ші тоате кѣрціле вісерічеціі дн прозвнцѣт тот днтр'ѣн кіп, ка не ж чел слав.

Не о латіп, французіі ші поі маі дес дн прозвнцѣт ка и, morgie, murire, mourir, potere, putere, pouvoir, volere, vouloir ш ч л: Аша дар се vede кѣ дака сѣнт пороаде дн Італіа че прозвнцѣ не о ка и; дака Галіі дн прозвнцѣ дн тѣлте локѣрі

ші пополя італіан пѣлѣ дн зіоа де астѣзі днпрезвѣ кѣ Італіаніі саѣ Романіі дн Dacia (поі) пѣстрѣт прозвнціа веке а тошілор поцїрі челор маі векі, не каріі літераціі Лацілѣзі ші аі Італіеі moderne аѣ префѣкѣто поате пентрѣ еѣфоніа, саѣ ка сѣ факѣ о лімѣз атікѣ а Італіеі.

асфелі; дака пої Ромъніі ꙗл пропъндъм асфел; ꙗїица лѣи нѣ есте тп ефект ал ꙗл-тѣмплѣриѣлор Дачіеі, чи 'ши аре ꙗлчепѣтѣл ꙗлсѣши дін сѣнѣл Італіеі, ши поате ꙗлсѣши маі департе, дѣне кѣм с'а арѣтат ꙗл пота де сѣс. Ши іар дака ꙗл ведем асѣзї ꙗл кѣрѣле аѣторіѣлор Італіеі, есте кѣ еї аѣ врѣт сѣ 'ши апропіе лімба де діалектѣл чел кѣлтіват ал Лаціѣлѣі векіѣ; есте ꙗл-токмаї дѣне кѣм аѣ черкат сѣ'л ваѣ ꙗл лімба поастрѣ рѣносаѣї Іорговічї, Маіор ши алѣї, карї кѣпоскѣсерѣ фоарте віне дрѣтѣл че аѣ фост лѣат аѣторіі Італіеі.

Сѣвстантївіі іар чеї рѣтѣпелѣї кѣ фак ꙗл нѣмінатїв ка ꙗл аблатївѣл латїн, ачаеста нѣ есте о преѣачере а времїі; кѣ зїчем пої; joe, vineri, bonitate, ꙗл лок де Јурї-тер, Venus, bonitas: ачаеста ми се наре кѣ есте маі векіѣ де кѣт діалектѣл Лаціѣлѣі, аї кѣрїа аѣторїі н'аѣ фѣкѣт алта де кѣт сѣ се іа дѣне лімба кѣлтіватѣ а Гречїеі не каре аѣ траѣс'о ад літерам, дѣнд мате-ріеі італіене формѣ гречеаскѣ літерарѣ. De vnde оаре віне ачест ꙗлтѣмпїн, ка лімба гречеаскѣ попѣлалрѣ сѣ факѣ номїна-тївеле перїтосїлавілор ꙗл токмаї ка акѣ-затївѣл плѣрар, че аре о асѣтѣнаре кѣ це-петївѣл; че аре о асѣтѣнаре кѣ аблатївѣл? Тоатѣ Гречїа де мїі де ані пропъндъ, *ὁ πύλακας, ὁ ἀρχοντας, ὁ κόρακας* ш. ч. л. ꙗл лок де *ὁ πύλαξ, ὁ ἀρχων, ὁ κόραξ*; ши іар тоатѣ Гречїа пропъндъ *αἱ μούσαις, αἱ θεαίς, αἱ δόξαις* ꙗл лок де *αἱ μούσαι, αἱ θεαί, αἱ δόξαι*, саѣ маі віне ꙗл тоатѣ Гречїа асфел аѣ кѣлтіват аѣторїі лімба попорѣлѣі, скѣртѣнд нѣмінатївѣл, сѣз каре се ꙗлфѣѣїназѣ Отѣлѣї тоате об-жетеле, ши лѣпїнд челе лалте казе ка сѣ арате ꙗлтѣмплѣрїле саѣ кѣ аѣвѣрат ка-зеле че се пот ꙗлтѣмпла ꙗїицелор, лѣ-

сѣнд рѣѣѣїна зїчерїі ка репрезентаѣїе саѣ ікоапѣ а ідеїі, ши термінатїа ка ꙗлтѣпла-ре че поате аѣеа. Асфел фаче Лоѣїка кѣнд іа ꙗл черчетаре орї че лѣкрѣ, асфел фаче арта кѣнд іа ꙗл тѣлѣ матерїа, асфел аѣ фѣкѣт аѣторїі кѣнд аѣ лѣат а кѣлтіва о лімѣз: аѣ нѣс тоате елементеле еї ла локѣл лор, аѣ скѣртат, аѣ адѣогат, аѣ ꙗлѣлчїт, аѣ аспїт, ши пентрѣ фїе че 'ши аѣ дат кѣвѣлѣтѣл, с'аѣ сѣнѣс ꙗлтрелїі ши сѣпѣтоасеї жѣдікѣї. А зїче дар нѣ-мінатївѣл ка аблатївѣл, конвенѣїонал нѣ есте іарѣ о преѣачере а ꙗлтѣмплѣриѣлор Дачїеі, чи о траѣїїїе дін татѣ ꙗл ꙗїѣ фоар-те веке, ꙗл кѣт поате чїне ва зїче кѣ: bonitas есте формат дін bonita-te, лѣп-дѣсе рѣѣѣїна Bonita, ка сѣ ꙗлсѣмнезе ідеїа, ши десѣрѣїндѣсе термінатїа te, ка сѣ арате казѣл. Номїнатївѣл, нѣмаї ка релатїв кѣтре челе лалте казѣрї, се поате нѣмї каз, кѣчї ꙗл ꙗїреа лѣи нѣ е казѣ, е ікоана ідеїі, кѣм се ꙗлфѣѣїназѣ еа ꙗлтѣ-еашї датѣ, ши де ачї ꙗлїаїте ꙗлчепе а кѣѣеа ꙗл деосевїте релатїї ши ꙗлтѣм-плѣрї. Аша дар скрїїторїі латїнї ка сѣ факѣ о лімѣз регѣлатѣ каре сѣ поате мерѣе де тѣлѣ кѣ лімба Гречїлор кѣлті-ватѣ, н'аѣ фѣкѣт алта де кѣт а траѣе рѣ-ѣѣїна дін зїчерїле сѣвстантїве але поро-ѣлѣї, ши а о нѣмї ши ꙗлтрелїїица де нѣ-мінатїв, ка сїпѣрѣ ꙗл старе кѣ каре сѣ пѣтем нѣмї саѣ а ꙗлфѣѣїна о ідеїе оаре-каре ла чеа д'ѣлѣтѣѣ а еї ісѣїре ꙗл сїмѣї-рїле отѣлѣї; ка сїпѣрѣ ши аѣвѣратѣ номї-натївѣ. Че педїкѣ оаре ар адѣѣче ꙗлѣе-лѣсѣлѣї кѣнд, віндѣ-ле ꙗл кап скрїїторї-лор ромънї дін зїоа де асѣзї сѣ се іа дѣне лімѣїле векї ши сѣ 'ши факѣ казѣрї, ар траѣе рѣѣѣїна, bonita, дін bonitate,

ші ар зиче ачеаста есте о воніта днсемп-патъ, ефект ал вонітъдїї, вонітъдїї, пе воніта, дела вонітате? дар алте веакърї, алте гъстърї пе времеа кълтївърїї лїмбїї латїне, алте веакърї алте гъстърї дн зїеле поастре.

Врѣнд а ворбї деспре матерїа шї форша лїмбеї ромъне шї італїане, шї арътѣнд пе амѣндоз, п'авем а фаче де кѣт зп вокавълар де зїчерї, шї о прескъртаре де граматїка ачестор доъ лїмбї.

Ачеастъ лѣкраре де о датъ кѣ сїне ва арѣта фїе-кърїа о idee лѣмѣрїтъ деспре фїреа шї фїїнда Ромънѣлѣї, каре, лѣкрѣрїле патѣреї, лѣкрѣрїле ал кърор фел пѣ пере кѣ веакърїле, ел дела днченѣт ле а пѣмїт асфел кѣм ле а азїт дела чеї д'антѣї пѣрїнцї аї сѣї карї аѣ дескѣлїкат дн Дачїа. Вокавъларѣл, ачеста ва тракта деспре Ом, деспре тревѣнцїеле лѣї, деспре патѣрѣ шї елементе, шї арътѣнд кѣ Ромънѣл ворѣеце ачееашї лїмѣл кѣ італїанѣл дн лѣкрѣрїле че нїчї зпѣл нїчї алтѣл п'аѣ пердѣт дн vedere, ва да о прїчїнѣ а се пѣтеа афла історїа фїе-кърїа зїчерї стрѣїне, а кърїа орїчїнѣ пѣ се афлѣ дн лїмѣва попорѣлѣї roman. Релїчїа Ромънѣлѣї дн зїоа де астѣзї пѣ есте ачееа кѣ а Ромънѣлѣї дн тїмшїї лѣї Чїчеро шї Вїрїліе; артеле аѣ декѣзѣт, меѣшенѣгѣрїле ле а пердѣт шї а днвѣдѣт алтеле де ла алте нацїї; дн поманклатѣра ачестор обжете, Рс-тѣнѣл дн зїоа де астѣзї аре алте ворѣе, днпревѣнцїеазѣ алте пѣте.

Іар дн кѣт пентрѣ форта саѣ грѣма-тїка лїмбїї ромънїлор де дїнкоачї де Дѣ-пѣре, вѣзѣнд кѣ есте маї тот ачееа кѣ а челор дн Macedonia, кѣпоскѣнд вогѣдїа формелор сїре а да деосевїте пѣанце ідеї-

лор, шї пѣстрареа зпор партїкѣле шї тер-мїнацїї, рѣтѣнїде а зпѣї лїмѣе сїнтетїче стрѣнсе шї первоасе; vom vedea кѣ сїнгѣ-рѣ лїмѣва ромънеаскѣ дн тоате лїмѣле сѣрорї де famїліа латїнѣ а пѣстрат маї тѣлѣт характерѣл зпѣї лїмѣї кѣлїтivate оа-ре кѣнд че шї а авѣт казѣрїле сале. Шї кѣнд Італїана Франѣеза Спанїола ар фї авѣт соарта Ромънїї де а рѣтѣнеа некѣл-тївате пѣнѣ астѣзї, дн тоате атѣнчї Ро-мъна ар фї фост чеа маї таре шї маї богатѣ. Кѣ тоате кѣ шї астѣзї, сѣрорїле сале о днпрек дн хаїне іар пѣ дн трѣп. Сїнгѣрѣ лїмѣва ромънѣл пѣстреазѣ шї тѣрїа, шї сїмплїтатеа, шї егалїтатеа, шї лїберта-теа, шї енерѣїа лїмѣеї латїне. Ромънїї сїнгѣрї маї ворѣеск шї вор ворбї кѣ тї, шї дн пѣмѣр сїнгѣлар кѣтре а доаѣ пер-соапѣ; еї сїнгѣрї аѣ пѣстрат дн латїна де-осевїреа лѣї ал сѣѣ шї ал лѣї, ал еї; еї маї аѣ рѣтѣнїдѣ де казѣрї ла пропѣте шї ла сѣвѣстантївїї шї аджектївїї фемеецїї; еї сїнгѣрї аѣ о лїмѣл дѣне кѣм ам зїс шї алтѣ датъ сѣ поатѣ зиче: omenїme шї omenїre, dѣmnezeїme шї dѣmnezeїre, реѣзпозїцїнѣ шї реѣзпозїцїнѣ, зѣгрѣвїе, зѣгрѣвеалѣ, зѣгрѣвїта-те, зѣгрѣвїте; повїлітате шї повї-літе, жѣнїе, жѣнеце шї жѣнїте, шчл: фїе чїне кѣпозїце деосевїреа ачестор термїнацїї че фел де пѣанце пот еле сѣ dea їдеїлор, шї кѣт сѣнт сѣраче де дѣнселе че-ле лалте сѣрорї; сїнгѣрї Ромънїї пот шї шї аѣ лецїїт ка ла тот їнфїнїтївѣл сѣ поа-тѣ пѣе артїкол шї сѣл факѣ сѣвѣстантїв. Тоате днпревѣнѣ ачесте днсѣшїрї пѣ ле аре лїмѣва франѣезѣл, італїанѣл шї спанїолѣ. Ачестеа фак скелетѣл лїмѣї; шї скелетѣл лїмѣїї поастре е mare, е класїк. Деаї еї

векъриле, Данци, Таси, Метастазий, Алфиери, шї вор ведеа векъриле че вор фаче дїп-тр'ьпса.

§ §.

Дн партеа ачааста вом ворби деспре матерїа лимвей ромъне шї италиене; шї фїнд кѣ есте тот ачеса дъне кѣм се ва ведеа, ка съ фїм консеквенциї, вом днфѣ-дїна шї пе чеа ромънеаскѣ прїп днсшїи матерїа ей, адїкѣ вом арѣта ворвеле рѣтѣ-пенциї прїп лїтерїле тот челе ромънециї веки але стрѣтмонїмор поцїри.

Спре а прегѣтї ла ачааста пе чїтїто-рїї поцїри, вом арѣта алфаветѣл рѣтѣнеск корѣспондїтор кѣ чел слав дїп зїоа де а-стѣзї кѣ каре се слѣжеск ромънїї де овѣе.

а в в г д е ж з і к л м н о п р с
a b v g d e j (d,z) i (c,k) l m n o p r s

т ф х ѣ ѡ ч ш щ ц ѱ
t f ch (á,é,ò) i c ş sc (t,s) g ø

ЭКСТРАКТ.

Дн фоаеа екстраординарѣ а Gazetteї de Ав-гѣста (Allgemeine Zeitung.) No. 231—232. 1837. 18 Маї 408.—

Атена 15 Априліе. — Деаш пѣтеа а-вѣ ѡкїнѣ помпа прїтѣверї, каре маї а-лес дн кѣрсѣл лѣї партїе пеаѣ днпрелѣ-мїнат; свѣлімїтатеа ачааста а черївлѣї шї а соарелѣї, а тѣрї чеї ка орїзонт лѣтїнос еваноранте а) кѣ ацереде лїнїї а тѣнцимор челор азѣрї а тѣрїпїи чеї маї денѣртоасе а Пелопонїсѣлѣї, в) дн фѣндѣл съѣ чел маї адѣнк, лїнгѣшїтоареа сѣфларе а вѣн-

тѣрїмор де вест, свїт каре тоатѣ патѣра вегеталѣ їсте ка прїп о тѣестрїе магїкѣ кѣ чел маї десѣѣтѣчос кѣ флорї цѣсѣтѣ вер-де ка кѣ зп ковор съ ѡбракѣ, кѣм зѣн-зѣса алїнеле дн Іметѣ в) дн флореа Тї-мїанѣлѣї, кѣм се легѣпаѣ дн роїѣрї некѣпрїн-се де ведереа, їарѣ дн грѣдїнїле че-ле деа лѣнѣ лїкаветѣлѣї д) хорерї дн-трѣциї де мерїле кѣм съ ѡтречеаѣ дн кѣп-тече, шї фѣртоаса воїоаса попорїте, део-севїт дн зїле де сѣрѣѣторї, кѣм се рѣсѣїра прїп флорї шї прїп рѣїне дн кѣптече шї ѡ хорѣ. — Кѣт есте де дѣлче вїаца аїча, днподовїтѣ де тоатѣ помпа патѣрї, а Дѣмнезеїрї, шї кѣт де маре се ведеѣе вѣртѣтеа Іроїмор ачелора, карїї дн вре-теа чеа веке елінеаскѣ тотѣшї пѣрѣсїрѣ ачае вїацѣ пентрѣ вѣртѣте шї пентрѣ па-трїе! —

Дн фоаеа естр. d. a. Gazetteї de авгѣ-ста No. 245—246, 1837. Атена, 17 Априліе.

Еѣ акѣта сѣнт де шасе лѣнї аїчї дн Атена ашезат, шї ївѣск четатеа шї ца-ра шї попорѣл ачеста дн їнїтѣ, ка а доа атеа патрїе, ва, зїтѣндѣтѣ шї сїмѣнд еѣ клїма, соареле шї пѣмѣнтѣл ачеста шї мареа, мї съ паре кѣ токма аїча ар фї вїаца чеа адеѣратѣ, каре, прекѣм патѣрї апа шї отѣлѣї ѣї зѣѣ е) вїѣрос, таре, шї кѣ плѣчере прїп тоате пѣлсѣрїле, шї оаменї днкѣ ор доѣндїт тот респектѣл, ва, спре парте шї адмїрареа теа прїп хѣр-пїчїа шї знѣрїтеа лор кѣ каре се мїшкѣ дѣшїнї дн орї че старе саѣ треаѣѣ, асе-менеа шї прїп зманїтатеа гѣндїрї шї делї-катеца лор чеа плїнѣ де сокотїндѣ шї де

в) Мѣнтеле Іметѣлѣї. д) Рѣл лїкаветѣл.
е) Бате.

а) Дн кїп де авор зѣѣрѣтоаре. в) Мареа.

вЪгаре де сеатъ дн компъртареа лор, пе
лЪнгъ о море ши нестипгиритъ ливертате а
тЪтърор релацилор, стърлор челор соци-
ле. Фиеце каре фаче дн хотаръл леци
ворвеще, скрие саъ типъреще че вреа,
— днпедекаре деспре партеа офичирлор ф)
темереа деспре пофта пЪбличі потенце ц)
спымжнтътосъл характер а стърлор со-
циале маї алес а церлор ДЪмпеавоастръ
челор дн сипеш днкисе, пЪ се афлъ аича
личі днтро втъръ. — Ши словода де
лЪте позіцие атЪт а църі кЪт ши а пиаці х)
ачещіа кЪле сале пре море дескисе кЪтръ
тоате пърциле лЪми каре поаъ некЪрмат
не адЪкъ пре стрейні чеї маї интересанці
ши вешіле дн Odesa, дн Константинопол і).

ф) Тисгилор. ц) А стъпжпирі. х) Локълѣ, о-
рашълѣ Атепі. і) Царіградъл.

Александрия ши Алгеръ, дн Лиманърле ж)
челе францозеци ши енглезеци. Дштрімеа
а ажнче претЪтндінеа аша лесне арЪді
къ кЪтЪтЪра ши пептел отълѣ ши вт-
пле ши пре чел маї стръпн къ сипуіреа ве-
кімі ачещіи църі ши ачестѣ попор вред-
ник де адмираре. Че цівел саъ ревъгат ж)
пріп трЪнсъл дн цъпѣа поноарълор ев-
ропееп! *)

К. Д. Ст. Вілара.

ж) портърле, тпелеле. ж) Саъ ашезат іаръп,

*) Домъле! Дн скрисореаці кЪтре Редакціе,
дндрептатъ те пжнці кЪмкъ ниде артиколі
ци с'ар фі типъритъ фоарте тЪрзіѣ адекъ ла
дої треї ані. Воім съ цшї, кЪмкъ къ цшїреа
поастръ пичі зн артикол ал Дтале ла пої п'аѣ
сосит пичі одагъ. Поате доаръ ла фоаеа де
ДЪминекъ дн А. 1837? Едіторъл неаѣ дат
ниде артиколі аномімі. Оаре ачеіа пор фі?
Red.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ЛА МАРИА ДЕ І. ДІН С. . . .

Флоре фортосъ че къ а та дръгъланъ Фацъ
Стрълъчешті 'н аста лЪте фъръ пікъ де впъ
Кареа спре тоци че те вЪдѣ звърленгті море дЪлчеацъ.
Авзі ворве дн Inima 'm къ Івѣре плпъ:

Дн аскъпсъ лЪшпъ се прѣвълеаѣ одагъ
Сфелетеле че 'н лЪте вор съ се погоре
ДЪхъл тЪкъ кЪрма Стрълъчїреа ка о съцагъ
Че звърлітъ дн Аркъ се фаче звъръторе.

Пе зЪаскаці Естере аколо 'н Черїл фортос
БЪгъ дн сеатъ ДЪхъ 'm днтро 'ндепъртаре,
Къпътъ фокъ; — арде дЪпъ днцеръл дръгъстос
Ши кЪнд пЪ 'л vede каде 'н десъдежде море.

Есте о пЪдЪре дн Парадісъл ферічїтъ
Потї аре къ фрѣize де Авр, знѣ лакъ 'н тіжлокъ
Рѣзъпъ 'н веакъ д'а пасърлор дЪлче чїрѣитъ
Каре дЪ о десфътаре плъкѣтълѣ локъ.

ДЪхъл теѣ чел лЪпцед дн втѣра знѣі палт арбор
Дн а лакълѣ преажтъ желпк одхпеште,

Къ къдетъ 'м дѣпъ невіноватаці фѣинць звор
Ші спре ачел локъ че пѣрѣреа те прѣменште.

Мънгъере къ Inima mea ка маї painte
Нічі кѣм веаѣ дѣн дареа датъ ноаѣ дела Zeѣ?
Плънцееам дн амарі лакръмі пѣрѣреа преа фервѣнте
Ші зѣееам: „ѣста Paradis е зпѣ локъ преа реѣ.“

Фълфъръ свѣдѣрѣе фрѣнзѣдъ де азр!
— Аша кѣнд зефѣрѣл прѣн плопѣ сеара сълтеазъ. —
Прѣвѣі! зпѣ Дѣхѣ тѣестос се афлъ 'н а меѣ прецѣзр
Ші дѣн сѣнтеле вѣзъ аша кѣвѣнтеазъ:

Прѣкѣле, дрепт че те rozі de rea днтрѣстаре?
Бѣкѣрѣ 'н Раѣ Inimaці де че нѣ сѣмте?
Съ 'м дескоперѣ прѣчѣна та чеа де тѣрѣзраре
Ші съ 'м даї а тале маї дѣрепте кѣвѣнте!

Дрептатеа пре карѣ невіноват днфѣинцееазъ! —
Асфел днчензѣ а грѣї дѣн а меа гѣръ:
„Paradisъл не мѣне нѣ тѣ маї десфѣтеазъ
Сѣмееам вѣкѣрѣ ах! амѣ сѣмдеск ѣрѣ.“

„Зпѣ Дѣхѣ фрѣмос ам вѣзѣт, ла Ел нѣ пот стрѣвате
Inima 'м дѣпъ дѣнсѣл дн амарѣ сѣспѣнѣ
Нѣма лѣнгъ дѣнсѣл ашѣ маї гѣста вѣлѣтате
Ші машѣ потеа скѣлда дн десфѣтаре лѣнъ.“

Zice трѣмѣсѣл ѣенѣї де преапѣтернѣчѣе:
„Ачел Дѣхѣ пре пѣтѣнтѣ те ва днтѣмпѣнаре
Кѣ дѣнсѣл те веї сѣвѣне ла черкаре ве —
Ферѣчѣре іасѣ дѣн Бѣн, — ваѣї дѣн стрѣкаре. —

Атѣнѣї зѣзрѣ дн сѣс зпде шede Вечнѣчѣа
Ка зпѣ фѣлѣерѣ че полтеа трече прѣн негрѣл пор.
Ші дѣпъ че нѣл маї вѣзѣї тѣ скѣлаї д'ачѣа
Вевѣї ла локъ 'м хотѣрѣт 'н Inimъ 'м къ дор.

* * *

Ка о вѣчѣнѣ лѣнѣ дѣлѣїс рѣсѣпѣторе
Че се 'нковѣе 'н аерѣ къ тонѣрѣї плѣкѣте
Зѣзрѣ о фамѣ тѣндрѣ къ ворѣе вестѣторе
Лѣѣдѣнд не о прѣнѣкъ къ харнѣчѣїї вѣзѣте.

Вѣртѣтеа ачеа чересѣкъ преамѣрѣїтѣ фѣїкъ“
— Асфел рѣсѣна тонѣл вестѣї чеїї вѣне —
Подовѣ е шѣї зѣстре ла чеа тѣнерѣїкъ
Фрѣтсеѣа къ 'нѣлѣпѣїзѣнеа ї 'нплѣтеск кѣпѣне.“

„Трѣпѣи е ка кедрѣл че дн лѣван диверзеште,
 Din окѣи Ізвѣре кѣратъ ісвореште
 Траѣл еи ка ши армоніа кѣнд глѣсеще
 Чел че 'л аѣде дн мѣраре се зѣнеште.“

Дпшѣл калѣ 'м, дпкалекѣ, престе апе репезі звор
 П зпѣ dealѣ дн Вѣні, Пѣдѣрѣ зпѣ ромѣнск сат заче
 Ачѣ стаѣ, дескалек, ши дптро касѣ тѣ погор,
 О зѣлѣ вѣдѣ; — пептѣ 'м зпѣ сѣвенірѣ десфаче.

„Ѣnde am вѣст Дѣхѣл че дн окѣ дп стрѣлѣчеште
 'D znde сѣмпатіа че іа тѣ рѣнеште?“
 Ачест кѣцет дпделѣнгѣ кѣмплѣт тѣ кѣнѣште
 Пѣл 'чепѣ Іnіma 'м апоі асѣл ворѣште:

„Морѣѣ дн леаген 'д аѣрѣ те легѣна одатѣ
 Вѣзѣрѣ пре тѣне дн сѣмпѣ те дасѣѣтаѣ дѣлчѣи
 'N лѣмеа де Дѣхѣрѣ вѣзѣнѣ ши пре чел дпн аста фатѣ
 'D аколо дн тѣне Ізвѣре ши сѣмпатіи.“

Маріе! тѣ ештѣ? тѣ че торнатѣ 'п тѣне зѣре?
 А тѣѣ Дѣхѣ мѣаѣ стрѣлѣчѣт ка зна Лѣмпѣл?
 Фіе! фіе адеѣѣр чеа дпн вѣсѣ сѣвенірѣ!

Пептѣ 'м те ізѣеште, дешкѣс стѣ браѣѣ 'м, вѣпѣ!
 Ферѣчѣре пѣрчѣде дпн Бѣл — іарѣ дпн сѣмпѣтѣ вѣаѣ!
 — Сѣлѣт ворѣеле зпѣі кѣ Маіѣстате Пѣнѣѣ —
 Фіене сѣмѣолѣл! ши сѣ сѣмпѣтѣ пре пѣшѣлѣт раѣѣ!
 — Тарѣ 'п проѣѣ — Дѣхѣл пост дѣлѣт морте ва фѣі вѣѣ.

Скрѣсам дн вѣпатѣл Тѣмѣшорѣі лѣна лѣі Маѣѣ 1840.

Комлонанѣ.

ЧЕЛЕА ДЕ ФРѢНТЕ ЗЕЧЕ ПОРѢНЧІ А ПѢГЖНЛОР КАЛМѢЧІ.

Сѣ чѣнѣстѣѣ не Дзеѣ, аскѣлтѣ де пре-
 одѣ, ши дпмплѣнѣше рѣліѣіа — леѣеа — А-
 чѣсте трѣі пѣтерѣ алѣѣте дн тот пасѣл те
 вор пѣзі. 2) Чѣнѣстѣе не татѣл теѣ ши
 не пѣшѣта, ка не пѣѣе dzei де фатѣ. 3)
 Мѣлѣгѣѣл не чел пѣтѣманѣ, ажѣтѣрѣ сѣра-
 чѣі, сѣ пѣ зрѣѣі ши сѣ пѣ жѣдѣчѣ не пѣме-
 неа. 4) Дпкѣпѣѣрѣ трѣѣіа, ка о стрѣлѣ-
 чѣне а сѣфлетѣлѣі. 5) Сѣ пѣ зѣчѣі пѣчѣі о
 вѣтѣ, сѣ цѣі кѣ дн ачѣеа сѣфлетѣле чѣлеа
 мѣтате — дпмпѣратѣ — а пѣтѣманѣлор,

лекѣеск. 6) Ферѣщѣте де дпфрѣпѣѣреа кѣ-
 сѣторѣіѣ, да фѣртѣшагѣл ши де орѣ че фатѣ
 пѣкѣѣтоасѣ. Реѣ пѣ пѣта сѣ пѣ фачѣі, фѣрѣ
 дпкѣ пѣчѣі сѣ кѣѣѣѣ. 7) Ферѣщѣте де
 веѣіе, ка де о рѣѣѣчѣнѣ, дпн карѣ се одрес-
 лек пѣкатѣле дн контра лѣі Дѣмнеѣѣ. 8)
 Нѣ дпѣѣра, ка пѣкѣтѣва сѣ фѣі прѣп ачѣеа пѣр-
 татѣ дѣавѣлѣлѣі. 9) Лѣкрѣрѣле чѣле кѣ тѣлѣна
 стѣлѣнгѣ грѣшѣте, дпѣѣѣеаѣеле кѣ тѣлѣна чѣа
 дѣреанѣтѣ. 10) Стрѣѣѣѣѣѣѣте дн вѣаѣѣа ачѣеа-
 ста прѣп вѣртѣѣѣі а довѣѣндѣі ферѣчѣреа чѣа
 вѣчѣнѣкѣ.